

[Justitsministeren.]

lovs almindelige Del, altsaa ogsaa efter Reglerne om Forsøg og Meddelagtighed.

I Folketingsforslaget i sin Tid fandtes en Bestemmelse om, at den Omstændighed, at en Ministers Handling eller Undladelse var paabudt ved Lov, ikke fritog ham for Ansvar, saafremt Loven efter sit Indhold eller sin Tilblivelsesmaade maatte anses for stridende mod Grundloven. Det findes betænkeligt at paalægge en Minister Ansvar i Henhold til en af Rigsdagen vedtagne Lov, hvis Vedtagelse i øvrigt er sket paa formel lovlig Maade, saa meget mere som en saadan Bestemmelse kunde tænkes i adskillige Situationer at afgive Paaskud for en Minister til at undlade at efterkomme en ham i øvrigt lovligt paabudt Embedspligt.

§ 2 tilsigter at præcisere Ansvarsbetingelserne for en Minister, der er meddelagtig i en af Kongen truffen Beslutning.

§ 3 tilsigter at præcisere Ansvarret med Hensyn til de Beslutninger, der træffes i Statsraadet eller Ministerraad. Efter Forslaget her bliver en Minister kun ansvarlig, naar han ved Forslag, Raad eller Stemme har medvirket til Beslutningen.

§ 4 omhandler Ansvarret for de saakaldte Undladellesforbrydelser, og §§ 5 og 6 regulerer Ansvarret for en Ministers underordnede Embedshandlinger eller Undladelser.

§§ 7—9 opregner de Forhold, for hvilke en Minister herefter vil paadrage sig Ansvar.

Den gamle Strid om Ansvarret særlig for provisoriske Finanslove var jo særlig historisk betinget. Alligevel er den rigtige Løsning af Spørgsmaalet, navnlig for saa vidt angaar Ministres Ansvar for ubevilgede Udgifters Afholdelse, stadig af Vigtighed. Den umaadelige Stigning i Statsbudgettet i den sidste Menneskealder og de mange Omraader, hvor Nutidens Statsstyrelse kræver Afholdelse af Udgifter paa forventet Efterbevilling, maa nødvendigvis medføre en vis, ja, en betydelig Handlefrihed for vedkommende Minister. Det fremsatte Forslag gaar derfor ud paa, at Ministerens Ansvar, bortset fra Tilfælde, hvor det ligefrem har været hans Hensigt at unddrage den paagældende Skatteopkrævning eller Udgiftsafhøvelse fra Kongens og Rigsdagens Beslutning, altid skal være betinget af, om Ministeren kunde forudse Rigsdagens Billigelse af den stedfundne Skatteopkrævning eller Udgiftsafhøvelse. Hvor Ministeren har opnaaet Finansudvalgets Tilslutning, vil der herefter næppe nogen Sinde i Praksis kunne blive Spørgsmaal om Ansvar.

I andre Tilfælde derimod vil Ansvarret være afhængigt af vedkommende Domstols Skøn, men selv i Tilfælde, hvor en Minister ikke kunde gaa ud fra, at Afholdelsen af en Udgift vilde blive godkendt af Rigsdagen, kan det forekomme urimeligt at paalægge ham Strafansvar. Man finder derfor yderligere at burde kræve som Ansvarsbetingelse, at Udgiften ikke maa antages at have været nødvendig af Hensyn til Statsstyrelsens forsvarlige Førelse.

§ 7 b svarer i det væsentlige til Folketingsforslaget. Landstingets Kompromisforslag paalagde en Minister Ansvar for Udstedelse af en foreløbig Lov i Strid med Grundloven. Man finder det ikke urimeligt, at der paalægges en Minister Ansvar, naar han har vidst eller dog har maattet vide, at en foreløbig Lov ikke kunde ventes stadfæstet, dog kun hvor Loven skønnes at have bevirket en Krænkelser af Statens Interesser eller en Krænkelser af almene eller private Interesser.

§ 7 c bestemmer ud fra den Betragtning, at visse Indgreb i Borgernes Rettighedsfære henhører under Lovgivningsmagten, at en Minister ogsaa kan paadrage sig Ansvar, hvis der af ham udfærdiges en Retsforskrift angaaende et Forhold, der enten i Henhold til Grundloven, til en særlig Lovbestemmelse eller til de hidtil fulgte Lovgivningsregler klart henhører under Lovgivningsmagtens Omraade. Hovedregelen her er, at alle egentlige Retsregler, det vil sige saadanne Retsforskrifter, der direkte eller indirekte retter Paabud eller Forbud til Landets Borgere i Almindelighed, og særlig saadanne, der gør Indgreb i den enkeltes personlige Frihed eller Ejendom, ikke kan gives administrativt, men kun kan gives ved Lov. Paa den anden Side vil en Retsforskrift naturligvis ofte retsgyldigt kunne udstedes ved kongelig eller ministeriel Beslutning i Henhold til en tidligere Lov eller i Henhold til særlig Retssædvane.

Endvidere har jeg anset det for rigtigt at bibeholde Folketingsforslagets af Landstinget tiltraadte Regel om Forbud mod, at en Minister foranlediger kongelige eller ministerielle Beslutninger om Retsforskrifter angaaende Forhold, der henhører under Domstolens Omraade.

§ 8 a og b tilsigter at foreskrive Straf for en Ministers Handeln i Strid med de ham paahvilende fundamentale Pligter i Henhold til Regeringens forfatningsmæssige Førelse, jfr. de mange citerede Paragraffer i Grundloven og Valgloven.

§ 9 bestemmer, at en Minister paadrager sig Strafansvar, selv om han ikke overskri-